

๑. ธรรมเพื่อความสวัสดิ์แห่งชีวิต

กตัญญูกตเวทิตะ... ความรู้คุณที่ท่านทำแล้วแก้ตน และตอบแทนพระคุณนั้น พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่าเป็นธรรมของคนดี คือคนดีมีธรรมนี้ หรือธรรมนี้ทำให้คนเป็นคนดี คือคนใดมีธรรม คือความกตัญญูกตเวทิตะ คนนั้นคือคนดีนั่นเอง ในด้านตรงกันข้าม คนใดไม่มีความกตัญญูกตเวทิตะ คนนั้นไม่ใช่คนดี

เชิญสำรวจตัวเองให้ทุกคน ให้เห็นใจตนเองอย่างชัดเจนตรงตามความจริง ว่ามีความกตัญญูกตเวทิตะหรือไม่ แล้วก็รู้จักตนเองว่าเป็นคนดีหรือไม่ ไม่มีความกตัญญูกตเวทิตะที่ไม่เป็นคนดีจริงๆ อย่าสงสัย แต่จงเร่งอบรมใจตนเอง ให้มีกตัญญูกตเวทิตะธรรมให้จงได้ อย่าให้ผ่านชีวิตนี้ไปสู่วิตถ์หน้าที่ยาวนาน โดยไม่ถือโอกาสสร้างชีวิตในภพชาติข้างหน้าให้สวยสดงดงามอย่างยิ่ง

○ กตัญญูกตเวทิตะ : ธรรมที่สร้างคนให้เป็นคนดี

กตัญญูกตเวทิตะธรรม เป็นธรรมเครื่องสร้างคนให้เป็นคนดีจริงๆ เพราะความรู้คุณท่านผู้มีคุณ และความตั้งใจจะตอบแทนพระคุณ คือเครื่องป้องกัน ที่สำคัญที่สุดก็จะกันให้พ้นจากการทำผิด

คิดร้ายได้ทั้งหมด โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความไม่ปรารถนาจะทำให้ผู้มีพระคุณเป็นทุกข์ เตือดร้อนกายใจ

○ ผู้ใดมีกตัญญูกตเวทียอย่างจริงใจ เป็นเหตุให้ผู้นั้นเป็นคนคิดดี พุดดี ทำดี

ทุกคนมีผู้มีพระคุณของตน อย่างน้อยก็มารดาบิดา ครูอาจารย์ เพียงมีกตัญญูรู้คุณท่านเท่าที่กล่าวนี้ ก็เพียงพอจะคุ้มครองตนให้พ้นจากความไม่ดีทั้งปวงได้ ขอให้เป็นอย่างนี้เพียงความกตัญญูกตเวทียจริงใจเท่านั้น อย่าให้เป็นเพียงนึกว่าตนเป็นคนกตัญญู ความจริงกับความนึกเอาแตกต่างกันมาก ผลที่จะได้รับจึงแตกต่างกันมากด้วย

ผู้ที่มีกตัญญูกตเวทียที่นั้น จะรู้จักบุญคุณของผู้มีบุญคุณทั้งหมด จะตอบสนองทุกคนเต็มสติปัญญาความสามารถควรแก่ผู้รับ และนี่เองที่จะเป็นเหตุให้คิดดี พุดดี ทำดี เพราะเกรงว่าการคิดไม่ดี พุดไม่ดี ทำไม่ดี จะมีส่วนทำให้ผู้มีบุญคุณเตือดร้อน เช่นบิดามารดาเป็นผู้มีพระคุณ ลูกกตัญญูจะประพฤติตัวเป็นคนดี จะไม่เป็นคนเลวเพราะเกรงว่ามารดาบิดาจะเสื่อมเสีย นี้เท่ากับคุ้มครองตนเองได้แล้วด้วยความกตัญญูกตเวทีย

○ คนดีคนเดียว ให้ความร่มเย็นเป็นสุขได้กว้างไกล

พระพุทธเจ้าทรงมีพระคุณใหญ่ยิ่งที่สุด ทรงมีพระคุณต่อโลก ต่อศาสนิกชนของโลก พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ ที่ทำให้ศาสนิกเป็นคนที่มึนธรรมะนั้น มิได้เป็นคุณเฉพาะพุทธศาสนิกเท่านั้น แต่เป็นคุณไปทั่วถึง

คนดีคนเดียว ให้ความร่มเย็นเป็นสุขได้กว้างไกล เช่นเดียวกับคนไม่ดีคนเดียว ให้ความทุกข์ร้อนได้มากมาย

พระพุทธศาสนาสร้างพุทธศาสนิกชนที่ดี ก็เท่ากับพระพุทธศาสนาสร้างความร่มเย็นเป็นสุขให้แก่โลกด้วยเหมือนกัน พึงมีกตัญญูกตเวทียต่อพระพุทธเจ้า คิดดี พุดดี ทำดี ให้เป็นไปดังที่ทรงแสดงสอนไว้ จะหนีกรรมเก่าได้ทัน และจะสร้างชีวิตในชาติใหม่ในภายหน้า ให้วิจิตรงดงามเพียงใดก็ได้

○ ชีวิตที่สวัสดิมีสุขสงบได้

พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ไม่ได้หายไปไหน พระพุทธบารมียังปกปักรักษาโลก

อยู่ คนในโลกยังรับพระพุทธบารมีได้ มีได้แตกต่างกันไปจากเมื่อยังทรงดำรงพระชนม์อยู่เพียงแต่ ว่าจำเป็นต้องเปิดใจออกรับ มิฉะนั้นก็จะรับไม่ได้

การเปิดใจไว้รับพระพุทธบารมีไว้คุ้มครองรักษาตนไม่ยากลำบาก ไม่เหมือนการเข็นก้อนหิน ใหญ่ที่ปิดปากถ้า เพียงโน้มใจนึกถึงพระพุทธเจ้าให้จริงจังอยู่เสมอ ก็จะรับพระพุทธบารมีได้จะมี ชีวิตที่สวัสดิมีสุขสงบได้ พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ไม่ทรงเวียนให้ว้ายเกิดใน วัฏสงสารอีกต่อไป

แต่พระพุทธบารมียังพร้อม พระอาจารย์สำคัญของคหนึ่งท่านเล่าไว้ว่า เมื่อท่านปฏิบัติเพื่อ ความหลุดพ้นอยู่ในป่าดงพงพีนั้น พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปทรงสอนท่านด้วยพระพุทธบารมีเสมอ และท่านพระอาจารย์องค์นั้น ต่อมาก็เป็นที่ศรัทธาเคารพของพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก ที่ เชื่อมั่นว่าท่านปฏิบัติถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

○ พระพุทธบารมีของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าเมื่อเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ด้วยพระพุทธบารมี ได้เสด็จไปทรงแสดงธรรม โปรดพระอาจารย์องค์สำคัญให้บรรลุมรรคผลนิพพานได้ ไม่มีอะไรให้สงสัยว่าเป็นสิ่งสุดวิสัยเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ มีเรื่องของท่านพระโมคคัลลาน์เป็นเครื่องยืนยันรับรอง คือเมื่อปฏิบัติธรรมถึง จุดปรารถนาสูงสุดแล้ว

ท่านถูกโจรเจ้ากรรมในอดีต พยายามหาทางทำลายชีวิตท่านท่านพยายามใช้อิทธิฤทธิ์หลบหนี แต่โจรก็ติดตามไม่หยุดยั้งจนท่านเบื่อหน่ายที่จะหนีต่อไปจึงยอมให้โจรจับได้ และทูลท่านจนร่าง แผลกเหลว นิพพานในที่สุด

เมื่อนิพพานแล้ว ท่านได้รวมร่างเข้าอีกครั้งหนึ่ง เหาะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า กราบทูลเรื่องราวให้ ทรงทราบแล้วกราบทูลลา เรื่องของท่านพระโมคคัลลาน์เป็นเครื่องให้ความเข้าใจอย่างกระจ่าง แจ่มชัดว่า พระพุทธเจ้าก็ดี พระอรหันตเจ้าก็ดี แม้ดับขันธปรินิพพานแล้ว ท่านก็เพียงไม่มีร่าง เหลืออยู่เท่านั้น บารมีและคุณธรรมทั้งปวงของท่าน ยังพร้อมพร้อมเป็นประโยชน์ได้อย่างยิ่ง

○ ผู้มีสัมมาปัญญา ควรเร่งปฏิบัติพระพุทธศาสนา

เมื่อมั่นใจในความดำรงอยู่อย่างยั่งยืนนิรันดร แห่งพระพุทธบารมี หรือคุณธรรมของพระพุทธ องค์ และของครูอาจารย์สำคัญทั้งหลาย ที่ท่านไกลแล้วจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง พุทธศาสนิก ทั้งหลาย ผู้มีสัมมาปัญญา สัมมาทิฐิ ก็ควรเร่งปฏิบัติพระพุทธศาสนา ให้ได้เป็นคนดีตามลำดับ

ไป

ให้เป็นทีปปรากฏประจักษ์ในพระญาณหยั่งรู้ของพระพุทธองค์ เท่ากับเปิดประตูใจออกอย่างกว้างขวางรับพระพุทธบารมี ให้พระพุทธบารมีเสริมส่งบารมีของตน จนกว่าตนเองจะสามารถเป็นผู้มีบารมี มีคุณธรรมดำรงยั่งยืนอยู่ได้เช่นท่านผู้เป็นพุทธอรียสาวกทั้งหลาย

วันนั้นมาถึงผู้ใดเมื่อไร วันนั้นผู้นั้นก็ไม่ต้องกังวลที่จะใช้ชีวิตนี้ทำทางหนีมือแห่งกรรม และไม่ต้องกังวลสร้างชีวิตให้ชาติอนาคตให้สมบูรณ์บริบูรณ์สวัสดีงดงามต่อไป

○ การหาทางหนีมือแห่งกรรม

สำคัญยิ่งนักสำหรับชีวิตในชาติปัจจุบันนี้

แทบทุกคนเคยเป็นมาแล้ว ทั้งเวทดา เจ้าฟ้า พระมหากษัตริย์ ยาจก วณิพก เศรษฐี คหบดี ตลอดจนสัตว์ใหญ่สัตว์น้อย เคยตายมาแล้วด้วยอาการต่างๆ ตายอย่างเวทดา ตายอย่างเจ้าฟ้า เจ้าแผ่นดิน ตายอย่างขอทานข้างถนน ตายอย่างสัตว์ ทั้งที่ตายเอง และทั้งที่ถูกฆ่าตาย

เคยมีทั้งสุข เคยมีทั้งทุกข์ เคยเป็นทั้งผู้ร้าย เคยเป็นทั้งผู้ดี น้ำตาเคยท่วมบ้านท่วมเมืองมาแล้ว กระดุกทับถมแผ่นดินนี้หาที่ว่างสักเท่าปลายเข็มจะปักลงก็ไม่พบ เปรียบกับชีวิตนี้เพียงชาติเดียว ชีวิตนี้จึงน้อยนัก จะห่วงใยแสวงหาอะไรอีกมาให้ชีวิตนี้ ที่จะสำคัญกว่าการหว่านทางหนีมือแห่งกรรม ที่ทำไว้มากมายในอดีตชาติ

○ กรรมใดมากกว่า แรงกว่า สำคัญกว่า

กรรมนั้นจะส่งผลมากกว่า เร็วกว่า มั่นคงกว่า

แทบทุกคนมีชาติในอนาคตที่ไกลออกไป พันความรู้เห็นของใครทั้งหลาย จะเกิดเป็นอะไรต่อมิอะไรก็ได้ทั้งสิ้น ตามอำนาจของกรรมที่ได้ทำไว้แล้ว ทั้งที่ทำในอดีตชาติและที่ทำในชาตินี้ สำคัญที่ว่าได้ทำกรรมใดมากกว่า แรงกว่า สำคัญกว่า กรรมนั้นก็ส่งผลมากกว่า เร็วกว่า มั่นคงกว่า ถ้าเป็นกรรมดี ก็จะทำให้ความสุขความเจริญ มีบุญห้อมล้อมรักษา ถ้าเป็นกรรมชั่ว ก็จะทำให้ความทุกข์ความเสื่อมโทรม มีบาปห้อมล้อมรังควาน

○ ชีวิตที่อยู่ใต้อำนาจกิเลส ไปสู่ทุกดินแดนอน

ชีวิตที่ตกอยู่ใต้อำนาจความโลภ ความโกรธ ความหลง แสวงหาอำนาจวาสนาบารมี ทรัพย์สินเงินทอง อย่างไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ไม่คำนึงถึงศีลธรรมใดๆ ซึ่ซมสมใจแล้วมิใช่ว่าจะยั่งยืน

จะชื่นชมสมปรารถนาไปได้อย่างมากก็ชั่วอายุร้อยปีแล้วก็หมดสิ้นทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งชื่อเสียงที่
เนาเหม็นไว้ให้คนโจษขาน พาแต่จิตดวงเดียวร่อนเร่ไป ทำกรรมไม่ดีไว้ ทำกรรมไม่ดีไว้ ก็จะไป
พร้อมกับจิตที่ห่อหุ้มด้วยความไม่ดี ไปสู่ทุกคติ ภพภูมิที่ไม่ดี ภพภูมิที่มีแต่ความทุกข์

จิตดวงเดียวที่ปราศจากอำนาจวาสนาบารมี ทรัพย์สินเงินทองที่เมื่อชีวิตในชาตินี้เกือบโงยไว้
ด้วยอำนาจกิเลส จักท่องเที่ยวทุกข์ร้อนไปนานหนักหนา นับกาลเวลาหาได้ไม่ นับภพชาติหาถูก
ไม่ ในทุกคติ

○ ชีวิตที่มั่นคงอยู่ในความดี สุกติเป็นอันหวังได้

ชีวิตนี้ที่ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจความโลภ ความโกรธ ความหลง มั่นคงอยู่ในความดีมีศีลธรรม จะ
ร่วมเย็นเป็นสุขชั่วกาลนาน ความสุขที่จักไม่สิ้นสุดลงพร้อมกับชีวิตนี้ที่น้อยนัก ที่มีเวลาเพียงร้อย
ปีเท่านั้นโดยประมาณ

จิตดวงเดียวที่พึงพร้อมด้วยบุญกุศล จักท่องเที่ยวเบิกบานไปนานหนักหนา นับกาลเวลาหาได้
ไม่ นับภพชาติหาถูกไม่ในสุคติจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ พันการเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไปอัน
เป็นจุดสูงสุดในพระพุทธศาสนา ที่สมเด็จพระบรมศาสดาทรงนำไปแล้ว และทรงแสดงแจ้งทาง
ไว้ให้แล้วอย่างละเอียดถี่ถ้วน ด้วยพระมหากรุณาที่เปรียบมิได้

พุทธสาวกทั้งหลาย ได้ตามเสด็จไปถึงจุดหมายอันเป็นบรมสุขนั้นแล้วมากมี ทั้งในสมัยพุทธกาล
และในปัจจุบันนี้ ทั้งยังจะสืบต่อไปในอนาคตกาลนานไกล ตราบที่ยังมีผู้ใส่ใจปฏิบัติธรรมคำสั่งสอน
ของพระพุทธองค์อยู่

○ เครื่องคุ้มครองชีวิตให้สวัสดิ์

ชีวิตนี้น้อยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นทางแยก จะไปสูง ไปต่ำ จะไปดี ไป
ร้าย เลือกได้ในชีวิตนี้เท่านั้น พึงสำนึกในข้อนี้ให้จงดี แล้วจงเลือกเกิด เลือกให้ดีเกิด ชีวิตนี้จัก
สวัสดิ์ และชีวิตข้างหน้าก็จักสวัสดิ์ได้ ถ้ามือแห่งกรรมร้ายไม่เอื้อมมาเสียก่อน

มือแห่งกรรมร้ายใด ๆ ก็จะไม่เอื้อมมาถึงไม่ได้ ถ้าชีวิตนี้วิ่งหนีได้เร็วกว่า และการจะวิ่งหนีให้เร็วกว่า
มือแห่งกรรมนั้น จะต้องอาศัยกำลังบุญกุศลคุณงามความดีเป็นอันมาก และสม่ำเสมอ กำลัง
ความสามารถในการวิ่งหนีมือแห่งกรรมชั่วกรรมร้าย คือการทำดีพร้อมทั้งกายวาจาใจ ทุกเวลา

ผู้มีสติระวังไม่ทำความไม่ดีทั้งกายวาจาใจได้ยิ่งกว่าผู้อื่น คือผู้มีกตัญญูกตเวทิต อันเป็นธรรม

สำคัญที่จะทำคนให้เป็นคนดี มีความห่วงใยปรารถนาจะระวังรักษาผู้มีพระคุณ ไม่ให้ต้องเสียทั้ง ชื่อเสียง และไม่ต้องเสียทั้งน้ำใจ

ผู้มีกตัญญูกตเวทิต์ จึงเป็นผู้มีธรรมเครื่องคุ้มครองให้สวัสดิ เครื่องคุ้มครองให้สวัสดิก็คือ คุ้มครอง ไม่ให้ทำความไม่ดี คุ้มครองให้ทำแต่ความดี ทั้งกาย วาจา ใจ ทุกเวลา

ชีวิตนี้น้อยนัก พึงใช้ชีวิตนี้อย่างผู้มีปัญญา ให้เป็นทางไปสู่ชีวิตหน้าที่ยืนนาน ให้เป็นสுகติที่ไม่มี กาลเวลาหาขอบเขตมิได้โดยยึดหลักสำคัญคือ ความกตัญญูกตเวทิต์ ต่อมารดา บิดา และต่อ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มั่นคงทุกกลมหายใจเข้าออกเถิด